Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Tredje Afdeling)

21. juni 2012 *

»Artikel 49 TEUF — etableringsfrihed — offentlig sundhed — apoteker — national bevillingsordning for apoteker — etablering af filialer — forskellige betingelser alt efter, om der er tale om private apoteker eller Helsinki universitetsapotek — Helsinki universitetsapoteks særlige forpligtelser vedrørende undervisning af farmaceutstuderende og lægemiddelforsyning«

I sag C-84/11,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Korkein hallinto-oikeus (Finland) ved afgørelse af 21. februar 2011, indgået til Domstolen den 24. februar 2011, i sagen indledt af:

Marja-Liisa Susisalo,

Olli Tuomaala,

Merja Ritala,

procesdeltager:

Helsingin yliopiston apteekki,

har

DOMSTOLEN (Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, K. Lenaerts, og dommerne J. Malenovský, R. Silva de Lapuerta, G. Arestis og T. von Danwitz (refererende dommer),

generaladvokat: P. Mengozzi

justitssekretær: fuldmægtig C. Strömholm,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 15. februar 2012,

efter at der er afgivet indlæg af:

— Marja-Liisa Susisalo, Olli Tuomaala og Merja Ritala ved asianajajat A. Kuusniemi-Laine, J. Väyrynen og A. Laine

— Helsingin yliopiston apteekki ved asianajaja K. Joenpolvi og lakimies T. Kauti

* Processprog: finsk.

— den finske regering ved H. Leppo og J. Heliskoski, som befuldmægtigede

— den portugisiske regering ved L. Inez Fernandes og P.A. Antunes, som befuldmægtigede

— Europa-Kommissionen ved E. Paasivirta og I.V. Rogalski, som befuldmægtigede,

og idet Domstolen efter at have hørt generaladvokaten har besluttet, at sagen skal pådømmes uden forslag til afgørelse,

afsagt følgende

Dom

1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 49 TEUF og artikel 106, stk. 2, TEUF.

2 Anmodningen er blevet indgivet under en tvist mellem Marja-Liisa Susisalo, Olli Tuomaala og Merja Ritala og Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (lægemiddelbranchens udviklings- og sikkerhedscenter, herefter »FIMEA«) og Helsingin yliopiston apteekki (Helsinki universitetsapotek, herefter »HUA«) angående sidstnævntes ansøgning om at flytte en af sine filialer til kvarteret Tammisto i byen Vantaa samt under en tvist mellem Marja-Liisa Susisalo og FIMEA angående en ansøgning fra Marja-Liisa Susisalo om at åbne en filial i samme kvarter.

Retsforskrifter

3 I henhold til § 38 i den finske lægemiddellov (Lääkelaki), i den affattelse, der finder anvendelse i hovedsagen (herefter »lægemiddelloven«), må lægemidler kun sælges til offentligheden på apoteker, jf. denne lovs §§ 41 og 42, samt på filialapoteker eller »medicinudleveringssteder«, som omhandlet i samme lovs § 52. I medfør af denne lovs § 39 skal apoteker være beliggende i landet om muligt på en sådan måde, at befolkningen uden vanskeligheder har adgang til lægemidler.

4 I henhold til § 40 i lægemiddelloven kræves en bevilling for at drive et apotek. Denne bevilling udstedes for en kommune eller en del af en kommune af Lääkelaitos (lægemiddelkontoret).

5 Ifølge § 41, stk. 1, i lægemiddelloven træffer Lääkelaitos afgørelse om åbning af et nyt apotek i en kommune eller en del af en sådan, når dette kræves af hensyn til adgangen til lægemidler, idet denne betingelse skal vurderes på grundlag af antallet af beboere i området, de eksisterende apotekertjenester og tilstedeværelsen af øvrige tjenester inden for sundhedsområdet. Afgørelsen træffes på foranledning af Lääkelaitos eller af kommunen. Lääkelaitos kan ligeledes træffe afgørelse om at ændre det område, som betjenes af apoteket, og om at flytte apoteket til en anden del af kommunen, hvis dette kræves af hensyn til adgangen til apotekertjenester.

6 I henhold til § 42, stk. 1, i lægemiddelloven har Helsinki universitet ret til at have et apotek i Helsinki, og Kuopio universitet har ret til at have et apotek i Kuopio. Disse apoteker har foruden salg af lægemidler til opgave at fungere som praktikplads for farmaceutstuderende og at drive forskning på området for lægemiddelforsyning. I henhold til det lovforslag, som førte til vedtagelsen af lægemiddelloven, skal HUA foruden lægemiddeldistribution varetage uddannelses- og forskningsopgaver samt specifikke tjenester vedrørende fremstilling af visse sjældne farmaceutiske præparater.

7 I henhold til § 43, stk. 1, i lægemiddelloven kan apotekerbevilling tildeles en person, der er statsborger i en stat i Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, hvis denne er autoriseret farmaceut (»proviisori«) og ikke er under konkurs, erklæret umyndig eller under værgemål. I tilfælde af flere ansøgere tildeles bevillingen i henhold til § 43, stk. 2, den ansøger, der samlet set bedst opfylder betingelserne for at drive et apotek.

8 Driften af filialapoteker er reguleret i § 52 i lægemiddelloven, hvis stk. 1 bestemmer, at et sådant filialapotek kan åbnes i et område, som på grund af et lille antal beboere ikke opfylder de driftsbetingelser, der kræves for et selvstændigt apotek, men i hvilket adgangen til lægemidler kræver, at der findes et apotek. Et filialapotek kan etableres på foranledning af Lääkelaitos eller af kommunen. Lääkelaitos tildeler efter ansøgning bevilling til den apoteker, som bedst opfylder betingelserne for at drive et sådant filialapotek, henset til hovedapotekets beliggenhed og øvrige driftsvilkår. Lääkelaitos kan tildele en apoteker bevilling til at drive indtil tre filialapoteker.

9 I henhold til § 52, stk. 3, i lægemiddelloven kan Helsinki universitet drive indtil seksten filialapoteker, i hvert enkelt tilfælde efter bevilling fra Lääkelaitos.

10 Lääkelaitos blev fra den 1. november 2009 erstattet af FIMEA.

Tvisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

11 Til grund for de præjudicielle spørgsmål ligger to retssager vedrørende ansøgninger om åbning af apotekerfilialer.

12 Den første retssag vedrører en ansøgning fra HUA om at flytte en af universitetsapotekets seksten filialer til kvarteret Tammisto i byen Vantaa. Lääkelaitos imødekom ved afgørelse af 28. februar 2008 denne ansøgning. Apotekerne Marja-Liisa Susisalo, Olli Tuomaala og Merja Ritala anlagde et annullationssøgsmål til prøvelse af denne afgørelse, men fik ikke medhold ved Helsingin hallinto-oikeus. Disse apotekere indgav appel til den forelæggende ret.

13 Den anden retssag vedrører en ansøgning fra Marja-Liisa Susisalo om åbning af et filialapotek, ligeledes i kvarteret Tammisto i byen Vantaa, som blev afvist af Lääkelaitos ved afgørelse af 23. juni 2008. Annullationssøgsmålet til prøvelse af denne afgørelse blev ikke taget til følge af Helsingin hallinto-oikeus, hvorefter Marja-Liisa Susisalo indgav appel til den forelæggende ret.

14 Da Korkein hallinto-oikeus er af den opfattelse, at afgørelsen af den tvist, der er indbragt for den, afhænger af en fortolkning af EU-retten, har retten besluttet at udsætte sagen og at forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»1) Skal artikel 49 TEUF, der vedrører etableringsfrihed i henhold til EU-retten, fortolkes således, at den er til hinder for anvendelse af lægemiddellovens bestemmelser vedrørende bevillingsordningen for apoteker med den begrundelse, at betingelserne for etablering af [HUA's] filialapoteker afviger fra de betingelser, der gælder for private apoteker på følgende måde:

a) Efter bevilling udstedt af [FIMEA] i medfør af lægemiddellovens § 52, stk. 1, kan et privat filialapotek etableres i et område, som på grund af et lille antal beboere ikke opfylder de minimumsdriftsbetingelser, der kræves for et selvstændigt apotek, men i hvilket adgangen til lægemidler kræver, at der findes et apoteket, og en privat apoteker kan, efter i hvert enkelt tilfælde at have indhentet bevilling, drive indtil tre filialapoteker. [HUA] kan derimod etablere et filialapotek efter i hvert enkelt tilfælde at have indhentet bevilling i medfør af lægemiddellovens § 52, stk. 3, fra FIMEA, der ved sit skøn i forbindelse med tildelingen af denne bevilling ikke er begrænset af andre bestemmelser i loven eller andre nationale bestemmelser, end at [HUA] højst kan have seksten filialapoteker.

b) FIMEA skal ved afgørelsen af et privat filialapoteks beliggenhed tage hensyn til hovedapotekets beliggenhed. Der findes ingen tilsvarende bestemmelse for [HUA's] filialapoteker, som er beliggende rundt om i Finland.

2) Hvis Den Europæiske Unions Domstol finder, at artikel 49 TEUF, henset til svarene på ovenstående spørgsmål, er til hinder for bevillingsordningen for [HUA's] filialapoteker, anmoder Korkein hallinto-oikeus Den Europæiske Unions Domstol om præjudiciel afgørelse af følgende supplerende spørgsmål:

a) Kan den begrænsning af etableringsfriheden, der følger af bevillingsordningen for [HUA's] filialapoteker, som følge af [HUA's] særlige opgaver vedrørende undervisning af farmaceutstuderende og lægemiddelforsyning begrundes i tvingende almene hensyn, der er nødvendige og i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet, under hensyn til, at tilsvarende særlige opgaver ikke er lovmæssigt fastsat for [HUA's] filialapoteker?

b) Følger det af de for [HUA] lovbestemte og ovenfor beskrevne særlige opgaver, at dette apotek kan betragtes som en virksomhed, der har fået overdraget at udføre tjenesteydelser af almindelig økonomisk interesse som omhandlet i artikel 106, stk. 2, TEUF, og gør den nævnte bestemmelse i TEUF det i så fald muligt, for så vidt angår [HUA's] filialapoteker, at fravige de krav vedrørende forudgående administrativ tilladelse, der fremgår af Domstolens retspraksis og af artikel 49 TEUF, under hensyn til, at tilsvarende særlige opgaver ikke er lovmæssigt fastsat for [HUA's] filialapoteker?«

Om Domstolens kompetence

15 HUA har bestridt, at Domstolen har kompetence til at besvare de forelagte spørgsmål, bl.a. som følge af, at tvisten i hovedsagen ikke indeholder nogen grænseoverskridende elementer.

16 I denne forbindelse bemærkes, at selv om det under hensyn til kompetencefordelingen vedrørende den præjudicielle procedure alene påhviler den nationale ret at fastlægge genstanden for de spørgsmål, som den har til hensigt at forelægge Domstolen, tilkommer det denne med henblik på at efterprøve sin egen kompetence i særlige tilfælde at undersøge de omstændigheder, hvorunder den nationale ret har forelagt sagen (dom af 9.11.2010, forenede sager C-92/09 og C-93/09, Volker und Markus Schecke og Eifert, Sml. I, s. 11063, præmis 39).

17 Dette er bl.a. tilfældet, når det problem, der er forelagt Domstolen, er af rent hypotetisk karakter, eller når den af den nationale ret ønskede fortolkning af en EU-retlig bestemmelse savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand. Domstolen har således ikke kompetence til at besvare et forelagt spørgsmål, når det er åbenbart, at den EU-retlige bestemmelse, som Domstolen anmodes om at fortolke, ikke kan finde anvendelse (dom af 1.10.2009, sag C-567/07, Woningstichting Sint Servatius, Sml. I, s. 9021, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).

18 Ifølge fast retspraksis finder EUF-traktatens bestemmelser om etableringsfrihed ikke anvendelse på en situation, hvor alle omstændigheder har tilknytning til én medlemsstat (jf. i denne retning dom af 3.10.1990, forenede sager C-54/88, C-91/88 og C-14/89, Nino m.fl., Sml. I, s. 3537, præmis 11, af 30.11.1995, sag C-134/94, Esso Española, Sml. I, s. 4223, præmis 17, og af 17.7.2008, sag C-389/05, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 5397, præmis 49).

19 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen samt af de skriftlige indlæg, der er indgivet til Domstolen, at alle omstændigheder i tvisten i hovedsagen relaterer sig til Finland. Følgelig fremgår det, at udøvelsen af etableringsretten, som er stadfæstet i artikel 49 TEUF, ikke er omtvistet i denne sag.

20 Selv i en rent intern situation som den i hovedsagen omhandlede kan en besvarelse imidlertid ikke desto mindre være relevant for den forelæggende ret, bl.a. såfremt det under en procedure som den foreliggende er et krav i den nationale ret, at en finsk statsborger skal have de samme rettigheder som dem, en statsborger fra en anden medlemsstat vil kunne støtte på EU-retten i en tilsvarende situation

(jf. dom af 1.6.2010, forenede sager C-570/07 og C-571/07, Blanco Pérez og Chao Gómez, Sml. I, s. 4629, præmis 39, af 1.7.2010, sag C-393/08, Sbarigia, Sml. I, s. 6333, præmis 23, og af 22.12.1010, sag C-245/09, Omalet, Sml. I, s. 13771, præmis 15).

21 Under retsmødet gjorde repræsentanten for sagsøgerne i hovedsagen gældende, at der i finsk forvaltningsret findes regler, som sikrer, at finske statsborgere ikke udsættes for omvendt forskelsbehandling. Under disse omstændigheder fremgår det ikke klart, at den ønskede fortolkning af EU-retten ikke ville kunne være relevant for den forelæggende ret.

22 Følgelig er Domstolen kompetent til at besvare de præjudicielle spørgsmål.

Om de præjudicielle spørgsmål

23 Den forelæggende ret ønsker med sine spørgsmål, der behandles samlet, nærmere bestemt oplyst, om artikel 49 TEUF skal fortolkes således, at den er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der fastsætter en bevillingsordning for filialapoteker, som er anderledes for HUA end for de private apoteker.

24 Disse spørgsmål vedrører apotekere, som har anfægtet flytningen af en af HUA's filialer, idet de har gjort gældende, at den nationale lovgivning er uforenelig med EU-retten derved, at den fastsætter mere gunstige betingelser med hensyn til driften af HUA's filialer end med hensyn til driften af private apotekeres filialer. De begrænsninger, der er fastsat i lægemiddelloven hvad angår et privat apoteks drift af filialer, er ganske vist som sådan begrundede. Imidlertid kræver formålet med lægemiddelloven ikke, at HUA kan have seksten filialer, idet samtlige de specifikke opgaver, der er fastsat i denne lovs § 42, lige så godt kunne udføres af tre filialer.

25 Med de stillede spørgsmål ønskes det derfor ikke oplyst, om artikel 49 TEUF er til hinder for den nationale lovgivning vedrørende drift af private apotekers filialer, men om denne bestemmelse er til hinder for, at der i denne lovgivning fastsættes en særlig bevillingsordning for filialapoteker, som finder anvendelse på HUA, og som er mere gunstig end den ordning, der gælder for private apoteker.

Indledende bemærkninger

26 Med henblik på at besvare de stillede spørgsmål bemærkes, at i overensstemmelse med artikel 168, stk. 7, TEUF, som præciseret i Domstolens praksis, griber EU-retten ikke ind i medlemsstaternes kompetence til selv at udforme deres sociale sikringsordninger og navnlig træffe bestemmelser med henblik på organisation af ydelser inden for sundhedstjenesten, såsom apoteker (dommen i sagen Blanco Pérez og Chao Gómez, præmis 43 og den deri nævnte retspraksis).

27 Ved udøvelsen af denne kompetence skal medlemsstaterne imidlertid overholde EU-retten, navnlig traktatens bestemmelser om de grundlæggende friheder, herunder etableringsfriheden. Disse bestemmelser indeholder et forbud for medlemsstaterne mod at indføre eller opretholde uberettigede begrænsninger i udøvelsen af disse friheder inden for sundhedssektoren (jf. i denne retning dom af 19.5.2009, forenede sager C-171/07 og C-172/07, Apothekerkammer des Saarlandes m.fl., Sml. I, s. 4171, præmis 18, af 14.10.2010, sag C-345/09, van Delft m.fl., Sml. I, s. 9879, præmis 84, og af 16.12.2010, sag C-89/09, Kommissionen mod Frankrig, Sml. I, s. 12941, præmis 41).

28 Ved vurderingen af, om denne forpligtelse er blevet overholdt, skal der tages hensyn til den omstændighed, at menneskers liv og sundhed står øverst blandt de goder og interesser, som er beskyttet ved traktaten, og at det tilkommer medlemsstaterne at træffe bestemmelse om det niveau for beskyttelsen af den offentlige sundhed, som de ønsker at sikre, og hvorledes dette niveau skal nås. Da

niveauet kan veksle fra den ene medlemsstat til den anden, må der anerkendes en skønsbeføjelse for medlemsstaterne (dom af 19.5.2009, sag C-531/06, Kommissionen mod Italien, Sml. I, s. 4103, præmis 36, og dommen i sagen Blanco Pérez og Chao Gómez, præmis 44 og den deri nævnte retspraksis).

29 Desuden bemærkes, at EU-retten ikke indeholder bestemmelser om adgang til apotekervirksomhed, som tilsigter at fastsætte betingelser, under hvilke nye apoteker eller eventuelle filialer heraf kan åbnes på medlemsstaternes område (jf. i denne retning dommen i sagen Blanco Pérez og Chao Gómez, præmis 45).

30 Det skal som følge heraf på grundlag af førnævnte kriterier undersøges, om den i hovedsagen omhandlede lovgivning udgør en restriktion som omhandlet i artikel 49 TEUF derved, at den for så vidt angår driften af filialapoteker fastsætter mere gunstige regler for HUA end for de private apoteker.

Om tilstedeværelsen af en restriktion for etableringsfriheden

31 Artikel 49 TEUF påbyder ophævelse af restriktioner for etableringsfriheden. Traktatens bestemmelser om etableringsfriheden skal ifølge deres ordlyd sikre national behandling i værtsmedlemsstaten. Endvidere er artikel 49 TEUF ifølge fast retspraksis til hinder for enhver national foranstaltning, som ganske vist måtte finde anvendelse uden forskel på grundlag af nationalitet, men som kan gøre det vanskeligere eller mindre attraktivt for unionsborgerne at udøve den i traktaten sikrede etableringsfrihed (jf. i denne retning dom af 29.11.2011, sag C-371/10, National Grid Indus, Sml. I, s. 12273, præmis 35 og 36).

32 Hvad angår spørgsmålet om, hvorvidt de i hovedsagen omhandlede bestemmelser udgør en forskelsbehandling, bemærkes, at disse bestemmelser uden forskel gælder for enhver statsborger, fra Finland eller fra en anden medlemsstat, der i egenskab af privat apoteker ønsker at etablere en filial på det finske område. Bestemmelserne indebærer følgelig ingen forskelsbehandling som omhandlet i artikel 49 TEUF.

33 Imidlertid bemærkes, at private apoteker i henhold til nævnte bestemmelser på det nationale område kun kan åbne tre filialer. Bevilling hertil er i øvrigt underlagt en betingelse om, at der i det pågældende geografiske område er så få beboere, at deres antal ikke begrunder, at der findes et selvstændigt apotek, men hvis behov for lægemidler kræver, at der findes et filialapotek, hvorimod HUA for sit vedkommende har ret til at have seksten filialer uafhængigt af antallet af beboere i det pågældende område.

34 Det må konstateres, at den præferenceordning, der er tildelt HUA med hensyn til antallet af tilladte filialer samt betingelser for bevilling til drift af disse, kan fratage en privat apoteker retten til at etablere en filial i et af de seksten geografiske områder, hvor HUA har etableret en filial, hvilket kan gøre det mindre attraktivt for private apotekere fra andre medlemsstater at udøve deres aktiviteter på det finske område gennem et fast driftssted. Den omstændighed, at denne præferenceordnings restriktive virkninger gør sig gældende såvel for nationale statsborgere som for statsborgere fra de øvrige medlemsstater, kan ikke indebære, at denne præferenceordning falder uden for anvendelsesområdet for artikel 49 TEUF (jf. i denne henseende dom af 25.7.1991, sag C-353/89, Kommissionen mod Nederlandene, Sml. I, s. 4069, præmis 24 og 25).

35 En national lovgivning som den i hovedsagerne omhandlede udgør derfor en restriktion for etableringsfriheden som omhandlet i artikel 49 TEUF.

Om begrundelsen for restriktionen for etableringsfriheden

36 Det følger af fast retspraksis, at restriktioner for etableringsfriheden, som finder anvendelse uden forskelsbehandling på grundlag af nationalitet, kan være begrundet i tvingende almene hensyn, såfremt de er egnede til at sikre, at det tilstræbte formål nås, og såfremt de ikke går ud over, hvad der er nødvendigt med henblik på at nå dette mål (dommen i sagen Blanco Pérez og Chao Gomez, præmis 61).

37 Det fremgår ligeledes af artikel 52, stk. 1, TEUF, at beskyttelsen af den offentlige sundhed kan begrunde restriktioner af etableringsfriheden. Nærmere bestemt kan sådanne restriktioner begrundes i formålet om at sikre befolkningen en pålidelig lægemiddelforsyning af god kvalitet. Betydningen af det nævnte mål understreges af artikel 168, stk. 1, TEUF og artikel 35 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, i medfør af hvilke der bl.a. skal sikres et højt sundhedsbeskyttelsesniveau ved fastlæggelsen og gennemførelsen af alle Den Europæiske Unions politikker og aktiviteter (jf. dommen i sagen Blanco Pérez og Chao Gomez, præmis 63-65).

38 I det foreliggende tilfælde er det ubestridt, at HUA ligesom de private apoteker sælger lægemidler til offentligheden. Imidlertid har den forelæggende ret, den finske regering samt HUA gjort gældende, at HUA i henhold til lægemiddelloven var forpligtet til at udføre specifikke opgaver vedrørende undervisning af farmaceutstuderende og forskning på området for lægemiddelforsyning samt at sikre specifikke tjenester vedrørende fremstilling af visse sjældne farmaceutiske præparater, mens en sådan lovbestemt forpligtelse ikke er pålagt private apoteker.

39 Den finske regering har i denne forbindelse anført, at HUA som følge af de ved lov tildelte specifikke opgaver spiller en væsentlig rolle med henblik på at sikre befolkningen en pålidelig lægemiddelforsyning af god kvalitet, hvilket er formålet med lægemiddelloven.

40 I denne sammenhæng bemærkes, at den kompetence, som medlemsstaterne råder over, hvortil der henvises i denne doms præmis 26-28, til at træffe bestemmelser med henblik på organisation af ydelser inden for sundhedstjenesten, såsom apoteker, samt til at træffe bestemmelse såvel om niveauet for beskyttelsen af den offentlige sundhed som om, hvorledes dette niveau skal nås, indebærer, at medlemsstaterne har ret til at sikre beskyttelsen af den offentlige sundhed ved at pålægge et eller flere apoteker specifikke opgaver.

41 Som påpeget af Kommissionen, henhører HUA's opgaver vedrørende uddannelse og lægemiddelforskning samt fremstilling af sjældne magistrelle lægemidler under beskyttelsen af den offentlige sundhed.

42 Det følger af det foregående, at den præferenceordning, der er forbeholdt HUA i den i hovedsagen omhandlede nationale lovgivning for så vidt angår betingelserne for drift af filialer på det pågældende nationale område, henset til det formål, der forfølges med lægemiddelloven om at sikre et vist niveau for beskyttelsen af den offentlige sundhed ved hjælp af pålæg af lovbestemte forpligtelser, er nødvendig, for så vidt som HUA's filialer rent faktisk, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve, deltager i udførelsen af de specifikke opgaver vedrørende undervisning af farmaceutstuderende, forskning på området for lægemiddelforsyning samt fremstilling af sjældne farmaceutiske præparater, der påhviler HUA.

43 Den omstændighed, at de private apoteker i praksis ligeledes deltager i undervisning af studerende ved at tilbyde disse praktikpladser, således som bl.a. anført af sagsøgerne i hovedsagen, kan ikke ændre denne vurdering. Til forskel fra HUA tilbyder de private apoteker frivilligt de studerende praktikpladser og har frihed til at gøre dette i overensstemmelse med deres egne interesser. I øvrigt er undervisning af studerende kun en af de opgaver, der er pålagt HUA.

44 Herefter skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 49 TEUF skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der fastsætter en særlig bevillingsordning for filialapoteker, som finder anvendelse på HUA, og som er mere gunstig end den, der finder anvendelse på private apoteker, for så vidt som HUA's filialer rent faktisk, hvilket det tilkommer den nationale ret at efterprøve, deltager i udførelsen af de specifikke opgaver vedrørende undervisning af farmaceutstuderende, forskning på området for lægemiddelforsyning samt fremstilling af sjældne farmaceutiske præparater, der er tildelt HUA ved den nationale lov.

Sagens omkostninger

45 Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger. Bortset fra nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Tredje Afdeling) for ret:

Artikel 49 TEUF skal fortolkes således, at den ikke er til hinder for en national lovgivning som den i hovedsagen omhandlede, der fastsætter en særlig bevillingsordning for filialapoteker, som finder anvendelse på Helsingin yliopiston apteekki, og som er mere gunstig end den, der finder anvendelse på private apoteker, for så vidt som Helsingin yliopiston apteekkis filialer rent faktisk, hvilket det tilkommer den nationale ret at efterprøve, deltager i udførelsen af de specifikke opgaver vedrørende undervisning af farmaceutstuderende, forskning på området for lægemiddelforsyning samt fremstilling af sjældne farmaceutiske præparater, der er tildelt sidstnævnte ved den nationale lov.

Underskrifter